

Beszterce

Politikai, társadalmi, közmívelődési, közigazgatási és közgazdasági érdekeket képviselő hetilap.

Havi melléklet: „TANÜGYI ÉRTESÍTŐ” a „Beszterce-Naszód vármegyei általános tanító-egyesület” hivatalos közlönye.

A „Beszterce” és „Tanügyi Értesítő” együttes előfizetési ára helyben és vidékre: egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt — Hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal. — A hirdetési díjak előre fizetendők.

Megjelenik
minden csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Besztercen, Alsóköváros 61. sz. a., hova minden a lap szellemi és anyagi részét illető közlemény és küldemény intézendő. — Csak bérmentes leveleket fogadunk el. — Kéziratok nem adatnak vissza.

Felhívás az országos Turista Kongresszusban való részvételre.

A hazai turista-egyesületek közös céljaik érdekében való hathatósabb és eredménydusabb munkálkodhatás végett egyöntetű eljárást óhajtván követni, ennek mikénti megvalósítását megvitatandó f. évi augusztus hó 19-ikén Budapesten Országos Turista Kongresszust tartanak.

A testet-lelket edző turistaságnak közgazdasági fontosságát is elismerve, és méltatva, ezen Országos Turista Kongresszus védnökségét Dániel Ernő, val. belső titkos tanácsos, kereskedelemügyi és dr. Darányi Ignác, vls. belső, titkos tanácsos, földmívelésügyi m. kir. miniszter urak voltak kegyesek elvállalni.

Az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület, mint a kongresszust előkészítő egyesület részéről összehívott előértekezlet által a kongresszus előkészítésére gróf Bethlen Bálint és dr. Téry Ödön elnöklete alatt végrehajtó bizottság küldetett ki, melynek tisztikara a következőképpen alakult meg:

Alelnökök: dr. Staub Mór és dr. Hoitsy Pál.
Titkárok: Radnóti Dezső és dr. Marinovich Imre.
Jegyzők: dr. Posewitz Tivadar és dr. Erdélyi Károly.

Pénztáros: Moussong Géza.
Ellenőr: Borszéki Soma.

Bizottsági tagok: Déry József, dr. Hankó Vilmos, dr. Hermann Antal, dr. Jancsó Benedek, dr. Papp Samu, Petrik Lajos és dr. Thirring Gusztáv.

Az Országos Turista Kongresszusnak folyó évi augusztus hó 19-én, szerdán az ezredéves országos kiállítás ünnepségek csarnokában d. e. 10–1 óráig és netán délután 3–6-ig tartandó üléseiben, az alábbi kérdések fognak megvitatásra kerülni:

I. Mily módon lehetne a turistaságot hazánkban terjeszteni, a turistaforgalmat és fürdők látogatását emelni? Előadó: dr. Posewitz Tivadar.

II. Miként volna lehetséges egy turista-organumot létesíteni, melynek a külföldet is érdeklő anyagából, esetleg évnegyedenként, idegen nyelvű kivonat is bocsáttatnék közzé? Esetleg mily módon lehetne a hazai turista-szövetkezetet megalkotni? Előadó: dr. Thirring Gusztáv.

III. Miként volna a tanuló ifjúság kirándulásai szervezendők és rendszeresítendők és miként

volna a kirándulási kedv a főiskolai tanuló ifjúságban felébreszthető? Előadó: Hangai Oktáv.

IV. A külföldön létező népviseletet védő szövetkezetek céljainak megfelelőleg, különösen a nép körében élő intelligens elemek (u. m. lelkészek, néptanítók, továbbá községi jegyzők, falusi bírák, anyakönyvvezetők, körjegyzők, járási és körorvosok stb.) segítségével hogyan lehetne odahatni, hogy a falusi nép között az egyre jobban tért hódító városi divatnak illetve az annyira festői és néprajzi szempontból is fenntartandó népviseletek káros átalakulásának gátat lehessen vetni. Előadó: dr. Hermann Antal.

V. Miként lehetne a külföldi turista egyesületekkel állandó összeköttetést létesíteni és azt fentartani? Előadó: Benedek János.

VI. Minő közforgalmi és társadalmi: kedvezmények volnának kieszközölendők a turista-egyesületek számára? Előadó: Moussong Géza.

VII. A eddig elrejtett alig ismert vagy meg nem közelíthető kiránduló helyek feltárása. Előadó: Merza Gyula.

Tisztelettel felkérjük a hazai turista ügy iránt érdeklődőket, hogy ezen első Országos Turista Kongresszusban résztvenni s az ott megvitatandó kérdésekhez, — a melyek turistaügyünket előbbre vinni lesznek hivatva — hozzászólani méltóztassanak.

Kiváltképpen felkérjük hazai turista-egyleteink mélyen tisztelt Elnökségeit, hogy az előttük legalkalmasabb módon oda hatni szíveskedjenek, hogy az egyesületük kebelébe tartozók, az Országos Turista Kongresszus törekvéseit megvalósítani segítsenek.

Budapesten, 1896 június hóban.

Az Országos Turista Kongresszus végrehajtó bizottságának nevében:

Hazafias üdvözléssel

Gróf Bethlen Bálint, Radnóti Dezső,
Dr. Téry Ödön, Dr. Marinovich Imre,
elnökök, titkárok.

Az Országos Turista Kongresszus ügyrendje.

1. A kongresszusnak célja a turistaság iránt a hazai közönség körében nagyobb érdeklődés felkeltése.

2. Címe: Országos Turista Kongresszus. Megtartási ideje: 1896 augusztus 19. Helye a kiállítás területén levő ünnepélyek csarnoka.

3. A kongresszust a keresk. min. február 1-én

kelt 10,253. sz. leirata ért. a hazai turista-egyesületek hozzájárulásával, az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület készítette elő. A további munkálatok végzésére az 1896. márczius 22-iki előértekezlet egy 15 tagú végrehajtó bizottságot küldött ki, melynek székhelye Budapest.

4. A kongresszus két védnököt, egy elnököt, egy társelnököt, négy alelnököt, két titkárt s három jegyzőt választ. Ezek választása a végrehajtó bizottság javaslata alapján történik.

5. A kongresszusnak tagja lehet minden hazai turista-egyesületnek tagja és minden a turistaság iránt érdeklődő egyén, ha a kongresszusban való részvételét előre bejelentvén, a részvételi díjat, 1 frt 50 krt lefizeti, miért az előkészítő bizottság által részére kiállított tagsági igazolványt nyer. A kongresszusi tagok a kongresszuson felszólalási és szavazati joggal bírnak.

6. A kongresszuson csakis azon kérdések (javaslatok) tárgyalhatók, a melyeket a márczius 22-iki értekezlet napirendre kitűzött.

7. A kongresszust az elnök vezeti, a kit e tisztségben a társelnök vagy az alelnök helyettesíthetnek.

8. A jegyzőkönyvet a kongresszusból kiküldendő két tag hitelesíti.

9. A kongresszus hivatalos nyelve a magyar.

10. Az egyes kérdések előadására, a márczius 22-iki előértekezlet által kiküldött végrehajtó bizottság külön előadókat kért fel. Az előadók által a kongresszuson előterjesztendő javaslatok, kinyomtatás és szétküldhetőség céljából az előkészítő bizottságnak augusztus hó 1-ig beküldendők.

11. A kérdésekhez hozzászólani minden tagnak csak egyszer van joga. A ki azonban javaslatot terjeszt elő, a zárszó jogával is élhet.

12. Az elnökség tagjai bármikor felszólalhatnak.

13. A kongresszus határozatait vagy közfelkiáltással, vagy szótöbbséggel állapíttatnak meg.

14. A kongresszus határozatait az egyes egyesületekre nézve nem kötelezők.

15. A kongresszus költségei a kongresszusi tagsági díjakból és a netán nyert segélyből fedezendők.

A netán fennmaradó összeg hováfordítása iránt a kongresszus fog határozni.

15. A kongresszusi határozatokat magában foglaló munkálatokat, a kongresszus által kiküldendő végrehajtó bizottság, — a melynek székhelye ugyan

széthordta a szél, ez a hideg, fagyos áramlat, mely éjszakánként megzörgeti ablakaimat s kihalt, elveszett virágról mesél nekem.

Es én mégis, mindig csak rólad álmodom!...

*

Nem akarlak a templomok madonnáihoz hasonlítani, mert megbántanám vele az istent, a ki így is igen nagyon megvert.

Pedig az oltár festménye és közted nagy a hasonlatosság: hideg és érzéketlenek vagytok.

Te is, az is.

A márvány kockákán, az orgona bus zsongása alatt, abban a misztikus homályban, mely a hitet megerősíti, még nem térdeltem soha, mert a földi élet gyönyöreit nem ismerve, a tulvilág üdvét sem kívántam; — hanem előttem, a te piczike lábaidhoz sokszor borultam a porba.

Azt hittem, hogy magamhoz tudlak édesíteni. Oda nőttél egészen, elválaszthatatlanul szívemhez, hogy még most sem tudlak letépní róla. Sohasem is tudlak, pedig ez a szenvedély a kárhozatba hajszol.

Előttem állsz a szépség ezertféle változataiban. Látlak vig emberek között, bódító illatárban, a mint a cigány nótájára táncolsz és látlak gyászban, talpig feketében, halovány arczoddal, mintha az elveszett üdvösséget siratnád a ravatal mellett.

Szép vagy, szeretlek!...

Hiába tördelte szét reményimet az élet mostoha-sága, hiába omlott össze kebelemben a szerelem oltára, a te neved most is ott ragyog annak egyik zugában s az én fohászmom most is csak hozzád száll.

Pedig hát te mondtad:

— Virág a szív, de ha elmúlt a nyár, mely szirmait növelte, haldoklása következik!...

*

TÁRCZA.

Álmod.

Letűnt a nap, eljött az éj...
Felőled álmodám.
S én láttalak, óh szép leány,
Mint az nap délután.

Kezembe fogtam kis kezéd
S hallám szép hangodat...
És azt hívé, csak én vagyok
Boldog az ég alatt.

De felvirradt a tünde nap,
S eltűnt a drága kép
S a szép emlékü álmodás
Után felébredék.

Margit-dal.

Kinyílt már az orgona virága,
Nem búsulok, lesz koszorú fejfámra;
De ha nem is volna virág, jól tudom.
Az leszesz te, a legszebbik virágom.

Te vagy az a legszebb virág, Margitom,
Siromban is tán felőled álmodom:
Es te megállsz, szép leány e hant felett,
Gondolj reám, a ki téged szeretett.

Gr. Uszák.

Fantomok az éjben.

Irta: Bibó Lajos.

Rólad álmodtam elveszett édenem.
Láttalak szépen, lebontott hajjal; virágos fátyollal pihenő kebleden, éreztem a csókok, forró sutogásod, karjaidnak erős, lázas ölelését s boldog voltam újra.

Virágok közt jártál.

Hűs, harmatos éjszaka nehezedett a falura. A sötétség rémeit elűzte a csillagok fénye, az ablakon átszűrődő imbolygó mécsvilág, melynek sugarai körülragyogtak, hogy olyan voltál, mint egy tündérnő az ezeregy éjszaka meséiből.

Ilyennek ismertelek mindig, hiszen másképp nem tudtad volna összetörni a lelkem.

Két nagy, könnyes szemednek a ragyogásával babonáztál meg, s az ölelésed, a csókok felkorbácsolta a vérem, hogy a hindu vezetők fanatizmusával futottam utánad, ragaszkodtam hozzád. Több voltál nekem az istenemnél, mert mindenem föláltoztam érted: ifjúságom, szerelmem, egy egész menyországom.

Hiszen olyan szép voltál! Es milyen okos!...

Ertetted a módját, hogyan kell a vágyat, a lázas sovárgást észbontóan növelni a lelkemben, fel tudtad kelteni alvó szenvedélyem s mikor már egy poklot ültettél a szívembe, akkor a kielégített örömek nyugalmaival mosolyogtál fölöttem.

Lásd én emlékszem.

Az első csókra, első ölelésre, amiket azon a langyos nyári éjszakán adtál, mikor együtt hallgatuk a csalogány éneket, pásztor furulyálya.

Rég volt, nagyon régen.

Azóta hosszú idő röpi el, az eskü szavait

csak Budapest — állítja össze s küldi meg az egyes hazai turista egyesületeknek, valamint a kongresszusban résztvetteknek. Ezen végrehajtó bizottság végezi az elszámolást és juttatja a netán fennmaradó összeget rendeltetési helyére.

Tudnivalók.

Minden kongresszusra vonatkozó bejelentés, tudakozódás stb. az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület elnökségéhez Kolozsvár, vagy az Országos Turista Kongresszus végrehajtó bizottságának hivatalos helyiségébe (Budapest IV. Rózsater 5. szám II. emelet intézőndő).

A kongresszusi tagsági díj 1 frt 50 kr., a mely összeg vagy az E. K. E.-nek Kolozsvárra, vagy Moussony Géza urnak az Országos Turista Kongresszus végrehajtó bizottsága pénztárosának címére IV. Rózsater 5 szám alá küldendő.

A kongresszus tagjai tagsági igazolványt kapnak. A kongresszus tagjai augusztus hó 18-án kedden, esti 8 órakor, később meghatározandó helyen, ismerkedő estélyen találkoznak.

Az Országos Turista Kongresszusban résztvevők tiszteletére, a Magyar Turista Egyesület Budapesti osztálya, a budapesti hegyvidék legszebb kilátást nyújtó pontjára a Pilishegységben fekvő Dobogókőre, augusztus hó 21-én kirándulást rendez.

Indulás: a M. Á. V. nyugati pályaudvarából reggel 5 óra 40 perczkor induló vonattal Dömös-átkelés megálló helyre. Atkelés Dömösre. Utirány: Körtvélyesi Pusztá, Mexikó (ebéd, részvételi jegy két frt, mely összeg a jelentkezés alkalmával lefizetendő), Miklós-kút, Szőke forrás-völgye, Dömös s innen csolnakon le Nagy Marosra. Gyaloglás 6 óra. Vasuti jegy oda vissza 1 frt. A részvétel augusztus hó 10-ig legkésőbb — az ismerkedő estélyen — a kongresszus titkárságának bejelentendő.

Kedvezmények.

A kongresszusnak önálló könyvalakjában annak idején megjelenő munkálatai, a kongresszus minden tagjának megküldetnek.

A kongresszus tagjai a m. kir. államvasutak és az ezek kezelése alatt álló vasutak vonalain közlekedő személyvonatokon, a végrehajtó bizottság által beiratkozásuk után nyomban megküldött vasuti igazolvány alapján, a következő kedvezményben részesülnek: egy egész II. osztályu jeggyel az I. osztályon, egy egész III-ik osztályu jeggyel a II. osztályban és egy fél III-ad osztályu jeggyel a III-ik osztályban utazhatnak.

Az ezredéves országos kiállítás igazgatósága öt belépti jegyből álló fizetést az azért járó 2 forint 50 kr. helyett, 1 frtért bocsát a kongresszus igazolt tagjai rendelkezésére. Ezen jegyfüzeteket a kongresszus tagjainak kivonatára, 1 frt beküldése után (a legcél-szerűbben az 1 frt 50 krnyi tagsági díjjal egyszerre beküldve) az E. K. E. vagy a végrehajtó bizottság, illetve annak pénztárosa fogja megküldeni.

A kongresszus tagjainak elszállásolása végett a végrehajtó bizottság a székes főváros tanácsa által szervezett kiállítási lakásirodával lépett összeköttetésbe. Erre nézve a következők szolgáljanak utba-igazításul.

A székes-fővárosi kiállítási lakásirodától, a mely IV. Rózsa-tér 7 szám alatt van, nemcsak személyes jelentkezés, hanem levélbeli megkeresés útján is kérhetni lakást. A fiók lakirodák (a keleti és nyugati pályaudvarokon) pedig csak a megérkezés alkalmával személyes jelentkezés útján vehetők igénybe.

Annak, ki levél útján kíván lakást felvenni, ez iránt a központi irodához kell fordulnia. A levélben pontosan kitüntetendő a lakást kereső neve, foglal-

kozása, tartózkodás helye és az utolsó posta, továbbá a felvenni szándékolt lakás ekként irandó körül, hogy annak alapján az utalvány kiadható legyen. Az ily megrendelések után 30 krnyi díj fizetendő, melyből 20 kr. az utalvány kiadására, 10 kr. pedig levéldíjra esik. E 30 kr a levélhez csatolva készpénzben vagy készpénz gyanánt elfogadható bélyegjegyekben, továbbá postautalvány által küldhető be.

Minden levélbeli megkeresésre 24 óra alatt a központi iroda a kért utalványt megküldeni köteles, ha azonban a bejelentett lakások közt a kívánt minőségű már nem volna, vagy pedig a felvenni szándékolt lakás oly általánosságban iratnék körül, hogy annak alapján az utalványt kiállítani nem lehetne: a 20 krnyi utalványdíj visszaküldése mellett arról a lakást kereső azonnal értesítettik; ellenben a 10 krnyi levéldíj visszatartatik.

Levélbeli megrendeléseknél a lakfelvétel azon naptól kedve számítatik, a melytől megrendeltetett. Es akár foglalja el a megrendelő lakást, akár nem, a megállapított bért a megrendelési időre Budapesten megfizetni tartozik.

E végből minden rendelő levélhez a lakást kereső által, egy általa személyesen irt kötelező-nyilatkozat melléklendő, melyben az illető magát a fentiekre világosan kötelezi.

Ha a lakástfelvevő a kötelező nyilatkozatot nem személyesen írja, az még két tanuval is aláírandó.

A levélbeli megkeresés a szükségelt szállás végett a Budapestre való megérkezés előtt — legalább egy héttel előbb intéztessék a nevezett irodához, de semmi esetre sem hetekkel előbb, mivel ez a lakásirodánál való nyilvántartást megakadályozná.

Szobák kaphatók szállodákban s magánházaknál. Továbbá a székes-főváros iskoláiban e czélra átalakított s bejelentett helyiségekben

A szobák ára a szerint váltakozik, mint azok diszesebbek, tágasabbak, lakályosabbak, vagy több fekvő helylyel bírnak. A napi árak 50 krtól felfelé emelkednek.

Ruha, lábbeli tisztításért 10 kr., netalán kívánt gyertyaért szintén 10 kr. fizetendő.

A székes fővárosi iskolákban berendezett közös szállásokban egy ágyért 32 kr, külön fülkében elhelyezett ágyért 50 kr. fizetendő.

A mennyiben ruha és lábbeli tisztítás, valamint törülköző kívántatnék, ezért naponta 5 kr., podgyász őrizetért 5 kr. és netalán elhelyezett pénz és értékek őrzéseért 6 kr. külön fizetendő.

Elszállásolásról és teljes ellátásról gondoskodik a „millennium utazási és ellátási vállalat,” a mely az ez irányban hozzája Budapest V. Gizella-tér 4 sz. fordulónak, általános tájékoztatójával és bővebb felvilágosítással szolgál.

A kongresszus tagjai kedvezményeket élveznek: A fővárosi (krisztinavárosi), városligeti szinkörökben és a Vigszínházban, továbbá az állatkertnek; a Tenger csodáinak, az országos kiállítás területén levő dr. Lendl Szirma-féle tengeri aquarium; a Dante-társaság Pokol-körképének;

„Ecce homo” Munkácsy festményének a Feszty-féle „Magyarok bejövetele” czimű körképnek;

a nemzeti panorámának;

a Plasticonnak (VI. Andrásy-ut 69 sz. a régi műcsarnokban) megtekintésénél.

POLITIKAI SZEMLE.

A magyar polgári törvénykönyv. A magyar polgári kódex létrejötté, igen öröndetes lépésekkel halad előre. Az Erdély Sándor igazságügyminiszter által tavaly egybehívott kodifikáló bizottság tagjai közt a monumentális munka fel van osztva és az egyes szerkesztők keze alatt a törvények megalkotása szemmel láthatólag gyorsan közeledik befejezéséhez. Mint értesülünk, a dologi jog már meglehetősen előrehaladt stádiumban van. A családi jognak a gyámsági és gondnoksági része revízió alatt áll és nemsokára be lesz fejezve. Az örökösödési jognak *Telesky* István által elkészített tervezetét a kodifikáló bizottság szintén revízió alá veszi és ügyet vet rá, hogy ez az elaborátum szervesen bele legyen illeszthető a polgári törvénykönyvbe. Ezenkívül foglalkozik a bizottság a polgári törvénykönyv megalkotásánál nagy fontossággal bíró elvi kérdések megoldásával is. Ezek az elvi kérdések a következők: A birtokminimum, a holtkezi birtokok és hitbizományok, a házassági vagyonjog, az ági örökösödés és végül az a kérdés, vajjon legyen-e a kódexnek egy általános része is, vagy sem. Mindezekre a kérdésekre nézve a tárgyalási anyag öszig annyira elő lesz készítve, hogy szeptemberben és októberben a szerkesztőbizottság plénuma dülőre fogja azokat juttathatni. A polgári törvénykönyv kodifikációjának munkája eddig oly tempóban haladt előre, hogy minden valószínűség szerint már két év múlva az egész tervezet kész lesz s a nyilvánosság kritikája elé lesz bocsátható. Ha semmi akadály nem jön közbe, három, legkésőbb négy esztendő múlva a kormány már abban a helyzetben lesz, hogy a polgári törvénykönyvet a parlament elé fogja terjeszthetni.

Királyunk Romániában. A félhivatalos Politiche Correspondenz bukaresti távirata kifejti, hogy a román főváros politikai köreiből, valamint Románia lakossága körében is rendkívül kedvező benyomást gyakorolt annak a híre, hogy *Ferencz József* király nemsokára meg fogja látogatni a román udvart. A látogatás fontosságát még növeli az a felfogás, amelyet

a vezető bécsi körök ahhoz fűznek. A *Ferencz József* király és *Károly* király közt fennálló személyes barátság, ugymond, már maga is eléggé érthetővé teszi a látogatást, de ez esetben nemcsak a barátságnak és az udvariasságnak aktusáról van szó, hanem határozott hangsúlyozása e látogatás annak a benső és barátságos viszonynak, amely a két szomszéd állam közt fennáll. A távirat a Fremdenblatt ide vonatkozó cikkére utalva, kiemeli, hogy az abban megnyilatkozott rokonszenv annál becsesebb, mert oly államférfiutól indul ki, akinek alkalmá nyílt meggyőződni Károly király kiváló tulajdonságairól, a román nép civilizációs törekvéseiről és a kormányzó körök tehetségeiről. Kétségtelenül gróf *Goluchowski*nak köszönhetjük, hogy a két állam közt még intímabbé váltak a viszonyok. A császári és királyi külügyminisztérium egészen helyes véleményt mondott Romániáról, királyáról és államférfiáról és *Ferencz József* király biztos lehet felele, hogy oly fogadtatásban lesz része, amely a tisztelet, a rokonszenv és szíveség dolgában nem hagy semmi kívánni valót hátra.

Az interparlamentáris konferencia. A Budapesten tartandó nemzetközi parlamentáris konferencia ügyében *Pandolfi* márkai az alábbi levelet intézte az olasz képviselőház és szenátus tagjaihoz: Róma, 1896. július 5.

Tisztelt kolléga ur!

A berni interparlamentáris iroda, valamint a magyar csoport nevében és megbízásából van szerencsém tisztelt czimedet a VI-ik interparlamentáris konferenciára meghívni, amely Budapesten a jövő szeptember 23-ikán lesz megtartva

A magyar végrehajtó bizottság élén *Széll* Kálmán ur, volt pénzügyminiszter áll, tagjai pedig: *Wekerle*, *Hieronymy*, gróf *Csáky* urak, volt miniszterek, *Berzeviczy* A. ur, volt államtitkár és a képviselőház alelnöke; gróf *Apponyi*, *Jókai Mór* a híres költő és államférfi *Kossuth*, *Ugron Gábor*, *Pázmándy Dénes* stb.

Annak igazolásául, hogy a konferencia tagjai a magyar parlament vendégei, a képviselőház 12.000 frankot szavazott meg a konferencia tagjainak fogadására.

Szíves lesz ön tudatni, hogy elfogadja-e a meghívást, hogy azután a magyar bizottság elküldhesse önnek a személyes meghívót, az utazásra vonatkozó utasításokat és az ármérsékléseket, amelyet a vasutakon és a vendéglőkben kieszközölnie sikerült. Együttal méltóztatassék tudatni, hogy kieséri-e valaki a családjából, hogy annak részére is kedvezmények legyenek beszerezhetők. A magyar bizottság annak idején közzölni fogja önnek az ünnepségek és az ülések programját.

Megjelenésével szíveskedjék emelni azt az újabb és szerfelett fontos interparlamentáris megnyilatkozást a legérdekesebb városban, amelynek oly sok dicső hágyománya van. Szíveskedjék talán néhány nappal előbb odautazni, hogy jelen lehessen a nemzetközi béke-kongresszuson is, amely szeptember 19-én fog megtartatni.

A hivatalos nyelv a konferencián, valamint a kongresszuson is a franczia.

Ertesítem végül, hogy a kollégák, akik társaságban óhajtanak utazni, szívesen várják önt *Velenczében* szeptember 12-én, hogy aztán másnap együtt indulhassanak utnak.

Velencei lakásom Palazzo Bianca Coppello a S. Marco.

Kérem, fogadja tiszteletét

legalázatosabb kollégájának
Beniamino Pandolfi márkai.

KÜLÖNFÉLÉK.

Isteni tisztélet fog tartatni vasárnap f. hó 26-án délelőtt fél 10 órakor a helybeli ev. ref. templomban.

Miniszteri biztos. *Schwinn* László kiküldött miniszteri biztos a marhatörzskönyvek felülvizsgálata végett e hó 20-án városunkba érkezett s a felülvizsgálat megejtése végett másnap ki is szállott a községekbe.

Esküvő. A helyi anyakönyvvezető előtt e hó 18-án kötöttek házasságot *Galter Malvin* és *Scholtes Károly* helybeli szijgyártó iparos.

Szerenád. A helybeli magyar iparosok daloskőre *Benedek János* segédtanfelügyelő vezetése alatt, a daloskör alelnökét *Stolzenberg* Frigyeset közelebből történt nősülése alkalmából f. július hó 11-én este 1/9 órakor lakásán szerenáddal tisztelte meg, mely alkalommal *Benedek János* szivből folyt szavakban fejezte ki a daloskör nevében szerencsekívánatait. — Mi is őszinte szívvvel óhajtunk állandó boldogságot derék polgártársunk újabb páros életében.

Új lövészkirály. A helyi polgári lövöldében az idén megtartott disz verseny lövéseknél az első díjat — (egy ezüst serleg) — *Binder Károly* egyleti tag nyerte el, ki egyuttal nagy ünnepélyességgel *lővész királynak* is deklaráltatott.

A városi hatóság figyelmébe. Ep most egy éve, e lapok hasábjain volt alkalmunk felszólalni „*Méltányos panasz*” czimen, midőn „*több világosságot*” jelszó alatt fejeztük ki szerény óhajításunkat, s rámutattunk arra a nyomoruságos világításra, a melynek a sétatéren a szórakozás és üdülést kereső esti publikum mai napig — tehát egy hosszú év után is — kitéve van. Ertettük és értjük ma is e panasz alatt

a sétatéri lámpák elégtelenségét, hogy ne legyen kitéve a közönség — kivált borult, holdvilágtalan esteiken — a sötétben való ide s tova botorkázásnak és tapogatódzásnak. A városi hatóság az idén sem tett semmi intézkedést ez ügyben, miért ismételnünk kell panaszunkat. Most is ragaszkodunk a tavaly szóról-szóra tett alábbi indítványunkhoz:

„Szerény nézetünk szerint e feltűnő hiánynak és bajon úgy lehetne leginkább segíteni, ha a költségesebb lámpákat tartó póznák helyett legalább a sétatér főútján a fasorok közepén végig húzandó sodronyokra kellő közelségben néhány lámpa állítanék fel, mint a hogy ez más városok sétaterein is használatban van.“

Reméljük, hogy nem lesz pusztában elhangzó szó második felszólalásunk. (Beküldetett)

Kerékpárverseny. A városunkban is megalakult kerékpár-egylet e hó 26-án egy igen érdekes versenyt fog rendezni, mely díjakkal lesz egybekötve. — A verseny programja a következő:

1. Megnyitó kerékpározás, versenyezhetnek mind-azok, kik a kerék pározást ez évben megtanulták. Induló pont: (Start) A bessenyői uton átvezető vasuti pálya. Cél: az alsó vámház sorompója. A pályater hossza: 1100 mtr. 2 díj.

2. Fiatalabbak versenye nyitva minden egyleti tag részére. Induló pont: Bessenyő község inneni vége. Cél: Az alsó vámház sorompója. A pályater hossza: 2600 mtr. 3 díj.

3. Akadály-kerékpárverseny, nyitva minden egyleti tag részére. Induló pont: a 115-ik kilometer kőnél levő útelágazás Szeretfalva és Királynémeti felé. Cél: az alsó vámház sorompója. A pályater hossza: 7800 mtr. 3 díj. Választott bíró: Dr. Wagner Albert.

A verseny kezdete délután, pont 2 1/2 óra. A versenyhez az egylet helyiségétől testületileg vonul ki.

A verseny bevégeztével a díjkiosztás következik s ezt társas mulatság követi az egylet helyiségében. Jelentkezési díj számonként: 1 frt 50 kr.

A versenybeni részvételt e hó 19-ig kellett bejelenteni Novák Gusztáv egyleti titkárnál; a későbbi jelentkezések csak is az összes bejelentettek beleegyezésével fogadtnak el.

A helyi szász iparosok palotájának építésénél a múlt héten boltozat beomlás történt. Az újonnan épülő hatalmas, impozáns épületnek földszintjén, a nagy étkező és biliárd szobák alá ivelt boltozatok beomlottak, miután a rájuk nehezedő, hatalmas terheknek megfelelőleg gyengéknek bizonyultak. A helyszíni szemlét a városi építő bizottság vette fel, a hol szakközegül — miután Paulás városi mérnök, mint az építkezés állandó ellenőrzője, tehát érdekelt fél nem vehetett részt — Weisz Ignác helyi kir. államépítészeti főnök szerepelt. A helyszíni bizottság a megejtett szemle után a boltozatok gyenge voltát konstatacióval elrendelte, hogy a boltozatok traversek alkalmazásával újra, s az eddiginél erősebb alakban építendők. E később könnyen veszélyessé válhatott mulasztás — a különben igen derék és szakértelemmel bíró — fiatal vállalkozót nem érheti, miután aggodalmának jegyzőkönyvre adott nyilatkozatában már a boltozatok lerakásának kezdetén kifejezést adott. —

Dramai előadások. Löbl Gyula recitátor és hírlapíró Czernoviczból városunkba érkezvén, közelebbi drámai előadásokat fog tartani, minélyt az illetékes uton kért engedélyt a belügyminiszteriumtól megkapja.

Jegyzők kongresszusa. A magyarországi jegyzők augusztus hó 3-án fogják — a már lapunkban is jelzett — országos kongresszusokat megtartani Budapesten az országos kiállítás csarnokaiban. Vármegyénk kör- és községjegyzői egylete is képviseltetni fogja magát ez országos gyűlésen, s már intézkedett is, hogy azon — a lehetőséghez képest — minél többen jelenjenek meg. Eddig a részvételre 14-en jelentkeztek. Az indulás — értesülésünk szerint — augusztus hó 1-én lesz.

Tanitóink felrándulása a kiállításra. Miniszteri rendelet folytán a 400 frtnál kevesebb fizetéssel bíró tanitók is vasuti kedvezményes utazásban részesülvén, a tanfelügyelőség vezetése alatt vármegyénk területéről is tömegesen fognak felrándulni Budapestre az országos kiállításra augusztus elején. Eddig 35 tanító jelentkezett a részvételre.

A megdrágult cukor. A kereskedők az új cukoradó törvény életbeléptetése óta felemelték a cukor árát. De míg a cukoradó csak 2 frttal lett nagyobb, sok helyett a kisebb kereskedők 3—4 frttal drágábban tartják a cukrot. A dolog úgy van, hogy a két forintot adó többletet már a gyáros vagy a nagykereskedő rekompenzálja a megfelelő árfelemeléssel, de mivel a kisebb kereskedők is ki akarják használni a jó alkalmat, hát ők is hozzáütnek további 1—2 forintot az árhoz. Mindez természetesen a fogyasztó rovására megy.

Sértésvész. Az ország több helyein, de különösen a szomszédos Kolozsvármegyében ijjesztő mérvben fellépett sértésvész vármegyénk területén is kezd felütni már fejét, s ha bár még nem járványszerűleg, de már szorványosan fordul elő sértés orbáncz. Az ellenőrző hatóság részéről a kellő óvintézkedések már jó előre foganatba vétettek. A betegség fellépésének egyik legfőbb indító oka a már unalomig ment nedves és esős időjárásnak tulajdonítható.

Az E. M. K. E. pályázata. A balázsfalvi E. M. K. E. iskolánál a tanítói állás megüresedvén, erre évi 400 frt fizetés, ötödéves pótlék és megfelelő lakásból álló javadalmazással pályázatot hirdetünk. Ez állomást

elnyerni óhajtó okleveles tanítók szabályszerűen felszerelt pályázataikat f. évi augusztus hó 10-ig az E. M. K. E. főtitkári hivatalához (Kolozsvárt) küldjék be. — A m. n.-zsombori E. M. K. E. iskolánál a kántortanítói állás megüresedvén, erre pályázatot hirdetünk. Javadalmazás: 400 frt évi fizetés, ötödéves pótlék és megfelelő lakás. — Csakis evangélikus református vallású és a kántori teendők végzésére képes, okleveles tanítók pályázatát vesszük figyelembe; miért pályázók azt is igazolják, hogy a kántori teendők végzésére is képesítve vannak. A szabályszerűen felszerelt kérvények folyó évi augusztus hó 10-ig az E. M. K. E. főtitkári hivatalhoz (Kolozsvár) küldendők.

Szamosujvár megalapítójának szobra. A szamosujváriak szobrot akarnak emelni Verzár Auxentius örménykatolikus püspöknek, a ki városukat két száz esztendővel megalapította. Magyar szobrászszal készíttetik el az emléket, a mely a város legszebb terén, az örmény székesegyház előtt fog állani. Verzár püspök emléke nagy tiszteletben áll a magyar örmények előtt, már azért is, mert ő volt az, a ki mint a római propaganda egyik kiváló tanítványa, az erdély földjére telepedett örményeket visszaterelte a katolikus egyház kebelébe.

Országos határrendezés. A belügyminiszter a Magyarország és Bukovina között a 8-ik számú határkö elhelyezését s a határrendezést megrendelvé, vármegyénk részéről a magyar kormány képviselőiben Storch Gusztáv jaádi főszolgabíró és Kol Ferencz községi mérnököt küldötte ki. Bukovina részéről pedig *Báró Wolfráth Heinrich* Kimpolungi ker. kapitány és Goldfrucht József es. kir. mérnök fog a helyszínen részt venni. Találkozási hely a bukovinai bizottsággal Dorna Vatra, a hol a bizottság e hó 23-án d. e. 10 órakor fog összejönni.

Tömeges fölrandulás a kiállításra. Több helybeli iparos családjaikkal együtt Budapestre a kiállítás megtekintése végett aug. hó 11-én tömeges felrándulást terveznek. A vasuti jegyért Kolozsvártól Budapestig és vissza; továbbá két napi lakás, kiállítási jegy- és kétszeri étkezésért összesen 5 frt fizetendő.

Az érdeklődők és felrándulni szándékozók tájékoztatása végett tudatjuk, hogy a jelentkezők összeírását és nyilvántartását szíveségből Rainer János városi levéltárnok vállalta el, a kinél a bejelentések aug. hó 1-ig okvetlenül megteendők.

A hódoló bandérium, mint körkép. Maros-Tordavármegye múlt hó 30-án tartott közgyűlésében elhatározta, miszerint az ezredéves ünnepély alkalmából folyó évi június 8-án Ő csász. és Apostoli kir. Felsége előtt végbement hódoló felvonulásban részt vett törvényhatósági bandériumok, országzászlósok, főpapság és a törvényhozás mindkét háza tisztelgő küldöttségének csoportos, de az összes csoportok egymást teljesen kiegészítő kompozícióju körképes festményben leendő megörökítése érdekében moztalmat indít s az ország összes törvényhatóságait annak anyagi és erkölcsi támogatása iránt megkeresi. Emeltett törvényhatóság úgy véli, hogy ily módon egy kulturhistóriai mű keletkeznék. A körképnek egyes csoportjai minden esetre a felvonulásban részt vett törvényhatósági bandériumok törvényhatóságainak tulajdonai lennének, általuk mint nemzeti vagyon elidegeníthetetlenül kezeltenének és őriztetnének meg úgy, hogy a körkép évszázadok múltán is egybeállítható legyen. Maros-Tordamegye ezen határozata alapján átiratilag megkereste a törvényhatóságokat, hogy amennyiben ezt a nagy nemzeti ünnep alkalmából ki kívánják és célszerűnek ítéli: járuljanak hozzá s arról őrtesítsék.

Új táviró hivatal. Vármegyénk területén Oláh-Szent-György községben az ottani postahivatallal egyesítve táviró hivatal felállítását engedélyezte a kereskedelemügyi miniszter. Az illető közigazgatási hatóság s a posta- és távirda igazgatóság között e hivatal üzembe vétele iránt a kellő intézkedések már megtétettek.

A küllől vasut ügye a megvalósulás stadiumába jutott. Ugyanis a kereskedelmi miniszter a még szükségeltetett 300.000 forint összeg segélyt megadta, miről a napokban értesítte Kisküküllő vármegye főispánját. E hír a vármegyében minden felé örömet keltett, mert ezzel a megye közgazdasági érdekei nyernek megoldást. Tudvalevőleg Kisküküllő megye kiváltképpen mezőgazdasággal foglalkozik, és ennek megtekintében a birtokosság nagyon is érezte a vasut hiányát.

Átlukasztott ezüstforintosok. A pénzügyminiszter elrendeli, hogy ha az állami pénztárakhoz és hivatalokhoz, akár fizetésekként, akár átváltásképpen átlukasztott vagy általában oly ezüstforintosok kerülnek, amelyeknek külalakjából fel lehet ismerni, hogy nem a közönséges forgalomban, hanem másképpen fogytak meg sulyban, akkor ezeket az ezüst egyforintosokat a további forgalomra alkalmatlanná téve, a félnek visszaadják. Az ezüst egyforintosokat, hogy a további forgalomra alkalmatlanokká legyenek, olóval be kell vágni. Ez a rendezés kiterjed egyaránt a magyar és ausztriai veretű ezüst egyforintosokra. Hamisítványoknál az 1892-ik évi XVIII. törvényezikk VI. cikke értelmében kell eljárni. A miniszter egyuttal elrendeli, hogy az átlukasztott vagy egyébként, de szintén nem a rendes forgalom folytán sulyban megfogyott ezüst egyforintosokat, amelyek a fennálló szabályok és az idézett törvényes rendelkezések értelmében sem fizetésül vagy átváltásképpen az állami és egyéb közpénztáraknál a magánforgalomban el nem fogadandók, a fél kívánságára a

rendelet közzétételétől számított egy éven belül a kőrmöczbányai pénzverőhivatalnál nyers suly szerint, és pedig egy kilogramm után hatvan forintnyi egy-ségárt véve alapul, korlátlan mennyiségben beváltásák. Az állami pénztárak és hivatalok a fél kívánságára ezeknek az érmekek a magyar királyi pénzverőhivatalhoz való beküldését, valamint a hivatal által megállapított beváltási összegnek kifizetését az ebben a tárgyban a pénztárakhoz és hivatalokhoz intézett utasítás értelmében tartoznak közzétenni.

Báró Hirsch hagyatéka. A brünni törvényszék, mint hagyatéki hatóság befejezte azt a nem éppen kis leltárt, amely magában foglalja báró Hirsch ingó vagyonát. Az értékpapirokban elhelyezett hagyatéka a következő bankoknál van: A Banque de Paris et Pays-Bas párisi letétpénztára 30 millió; ugyanez intézet brüsszeli pénztára 33 millió; ugyanez intézet amszterdami pénztára 1 millió; Warschauer és társa, Berlin 24 millió; Deutsche Bank Berlin 12 millió; Baierische Vereinsbank München 2 és fél millió; Banque Hypothécaire Neerlandaise Amsterdam 700 ezer; Magyar Földhitelintézet Budapest 24 ezer; Wiener Lombard- und Eskomptebank Bécs 160 ezer; Wiener Bankverein Bécs 2 és fél millió; Anglo-Österreichische Bank Bécs 1 és fél millió. Összesen 114 millió frank. Késpénzkölcsönök és követelések a nevezett bankokban és más intézetekben 30 millió frank. Egyéb követelések 5 millió frank. Ugy, hogy az egész ingó körülbelül 150 millió frank. Az ingatlan vagyon értékéről még nincsenek részletes adatok.

Körjegyzőink figyelmébe. Előforduló esetekben irányadóul helyénvalónak tartjuk közölni a belügyminiszternek 42053/96 sz. a. kelt, egyik vármegye közönségéhez intézett azon elvi jelentőségű döntvényét, melyben kimondja, hogy „a helyettes községi vagy körjegyzőt a késpénzdíjazáson felül megfelelő természetbeli lakás is megilletvén, annak bérszözege — még ha a lakás a képviselőtestület beleegyezése nélkül vétetett is fel — a helyettes jegyzőnek megterítendő.“ Ugyanis a belügyminiszter ezen döntvényével, állásától felfüggesztve volt egyik helyettes körjegyző és a körjegyzőséghez tartozó szövetkezett községek között, a nevezett volt körjegyzőt a felfüggesztés idejére megillető ellátási illetmények; továbbá a felfüggesztést megelőző időből az általa élvezett lakásbére iránt foganatosított leszámlás kérdésében, egyik vármegye közönségének hozott s a hely. körjegyzőnek a felfüggesztés idejére járó illetményeit az illető községekkel szemben megállapító, ellenben a felfüggesztést megelőző időre felszámított lakbér követelését elutasító, s végre a nevezett volt hely. körjegyzőt az általa jegyzősegéd tartás díja fejében az említett községektől jogtalanul felvett összegek visszatérítését kimondó határozatát — érdekelte hely. körjegyzőnek közbevetett felebbezése folytán, az ellátási illetmények megállapítására, ugy-szintén a jegyzősegéd — tartásdíj fejében jogtalanul felvett összegek visszatérítését kimondó részeiben helyben hagyta; ell enben a határozatnak a lakbérkövetelést elutasító részét megváltoztatván, nevezett községeket a szóban forgó összeg megfizetésére kötelezte. Mert a helyettes községi vagy körjegyzőt a részére megállapított késpénzdíjazáson felül az 1886. évi XXII. t.-cz. 66. §. harmadik bekezdésének analógiájaként, állásának megfelelő természetbeli lakás is megilleti; minthogy pedig a felebbező által élvezett, lakás — még azon esetre is, ha abban az iroda el sem is helyzetetett volna — nem tekinthető olyanoknak, mely a jegyzői állás igényét meghaladná, bárha a felebbező mulasztást is követett el azzal, hogy a lakást a képviselőtestület beleegyezésének kikérése nélkül vette fel, a szóban levő összeg az illető községek terhére a felebbező javára utólagosan megállapítandó volt.

Szállítható téglaegető kemence. A téglaneműek piaci árát igen jelentékenyen befolyásolja az égető kemence és az építési hely közötti nagy távolság, tehát rendkívüli vívmánynak tekinthető a Stein Mór és Mally Conrad budapesti lakosok által feltalált szállítható téglaegető kemence, mely vizen hajó alakban, vasuton kocsi alakban bárhol szállítható. A találmány két-két hajó vagy kerekre szerelt vasból készült kocsiszekrényből áll, melyek oldalfalai, fenekei és fölegei tűzállótéglával vannak burkolva vasfal és tűzálló falazat között asbestből, hamuból vagy hasonló rossz hővezető anyagból álló szigetelő réteg van elhelyezve, miáltal a téglaegetésre alkalmas műtárgyat nyerünk. A két kemence között ezekkel párhuzamosan menő és derékszögben a pontra vezető füstelvezető csatorna van, mely a ponton álló szétszedhető kéménnyel van összekötöttesben. A hajó vagy kocsikemence földelzetén a szükséghez képest megfelelő számú fűtőlukák és csigahajtásra berendezett berakónyilások vannak, mely utobbiakon át a nyers anyag be- az égetett pedig kiraktároztatik. Szakadatlan működés czéljából ezen nyári járművek közlekedési csövekkel vannak ellátva, melyeken keresztül a tűz egyik szekrényből a másikba és viszont vezethető át úgy, hogy a tűz ha az egyik szekrényben balról kezdjük meg az égetést, a hajó jobbra eső végéből a másik szekrény jobbra eső végén vezetetik be és ebben vissza ég balra a szekrény bal végéig, hol is a tűz ismét az első szekrény balra eső végében vezetetik át és így tovább. A vízben levő téglaegetőnek a vasuton szállítandó felett az az előnye, hogy előbbinél a hőség az által, hogy a jármű a vízben van, nem oly nagy és e mellett a vizen való szállítás is olcsóbb.

Körbenforgó hintaszéket, mely előre és hátra is billeg, talált fel Maskó Ernő lakatos mester. A tulajdonképeni szék forgócsap körül egy lábas talpazaton nyugszik és egy ferdén elhelyezett rugóra támaszkodván, billeg előre és hátra a széken ülő egyén bugdácsolása folytán. Ugyancsak a székek foroghatunk körben a forgócsap körül, ha egyik lábunkkal a padlót rugdossuk. Amint állítják a jelzett szék birtokosai kétszer annyit esznek, mint azok, a kik ilyen testedző szerszám felett nem rendelkeznek.

Központi villamos óra szállodák számára. Megesik némelykor, hogy a szállodai személyzet akarva vagy nem akarva elkési az időt, melyben egy-egy megszállt vendég felébredtendő volt továbbutazás céljából. Perpatvar a dolognak a vége, meg az, hogy a vendég önkénytelenül egy nappal hosszabbra szabja a tartózkodást. Fuchs Ernő órásságát kitalálta a módját, hogyan kell kifogni a fondorlatos vendéglőskökn. — A kapus szobájában egy központi órát állít fel, melyből az egyes vendégszobákba sodronyvezeték megy az ott elhelyezett csengetyű működtetése céljából. Az óra egész fél és negyed órákra állítható be, kombinálva van a szobák számával megfelelő számokkal úgy, hogy a mikor a mutató egy olyan számához ért, a melyben a vendég felébredtendő, a villamos áram kontaktus segítségével működésbe hozatik, mi által a szobában levő csengetyű addig működik, a míg a vendég azt ki nem képesolja.

KÖZGAZDASÁG.

A magyar vasut jubileuma.

Folyó július hó 15-én mult ötven esztendeje, hogy egy galyakkal, virágokkal, nemzetiszínű lobogóval ékesített vonat rohogott ki az utolsó árviz csapásait még ki nem hevert fővárosból. Vác határában a szinpálya elveszett a learatott szántóföldek tarlójában s az idomtalan lokomotív visszavitte Pestre ünneplő utasait. Egy korszakos eseménynek napja volt az, és ma ötven esztendő múltán el sem tudjuk hinni, hogy mennyi nehézséggel, mily óriás akadályokkal kellett megküzdenniök azoknak, akik az első magyar gőzmozdony vasutat utnak indították. A primitív masina kóválygó gőzszlopa egy fényes jövőnek titkos, misztikus jelét rajzolta a nyári napfényben ragyogó vidékre és Magyarország áldott földjén nemsokára sokfelé hallatszott a gőzkerekek lomha dübörgése. De végigsüvített az országon a szabadság szellője, amely elnémitotta a gőzkocsik zaját, fegyvereket csináltak a vasból, de azért egyszerre talpon állt az egész ország. Aztán elnémitottak bennünket is; fiaink idegenben küzdöttek idegen érdekekért, a magyar urak pedig sóhajtozva gondozták a vérről áztatott földet és nem bíztak a haza feltámadásában. De bizott a külföld pénzvillága. Idegen pénzes emberek már megéreztek az olasz hadjárat végét, a köngigrázi csaták neszét és nagy erővel indult meg annak a hálózatnak megteremtése, amely később az alkotmányos korszak alatt, már az új Magyarország égisze alatt csodás tényezője lett nemcsak az ország anyagi előrehaladásának, de a magyar nemzeti szellem térfoglalásának is. Ezért vagyunk mi büszkéek vasuti intézményünkre s azért nagyjelentőségű ünnep nekünk az első magyar gőzmozdony vasut jubileuma.

Szitányi Ullmann Mór (családjának tagjai ma is előkelő szerepet játszanak közéletünkben) az első magyar vasut létesítésének érdeme és elmondhatjuk, hogy a mi számunkra ő találta föl a vasutat. Pedig sok támadásnak, sok gyanúsításnak volt kitéve különösen akkor, midőn az első kísérletektől vagyonilag szinte a tönk szélére jutva, megalapította a „Magyarországi Középponti Vasut-Társaságot”, hogy annak a keretén belül biztosítsa hazafiak célját. Oly férfiak, mint gróf Pálffy, Ferdinánd Lipót, Myrbach Károly, gróf Sándor Mór és gróf Sztáray Albert voltak e vasut-társaság „biztosság”-nak tagjai és ezek kéri 1839. decz. 30-án Pozsony vármegyét a szóban forgó vállalat támogatására. Beadványukban egy helyen így irnak:

„Ha azon okok, amelyek Szitányi Ullmann Mór urat vezérlék, már magukban tekintve minden igaz hazafit a’ szóban forgó vállalatbani részvételre buzdítottak: még inkább azon körülményben feküdt egy még hatalmasabb felhívás, hogy éppen akkor, midőn az alulírottak, Báro Rothschild ur által a’ magyar középponti vasut-vállalatnak még most is fennálló ideigl. társasági választmányába belépésre meghivattak, midőn a veszélyteljes Dunaáradás különösen Pest és Buda kereskedővárosokban hallatlan és következménydus pusztításokat tett, azon teljes meggyőződésnél fogva, hogy a’ szándéklott vállalat hatalmas emeltyüt nyújtand a’ nemzeti műipar’ s a’ kereskedés’ magasabb felvirágzására, s ezáltal azon fájdalmas sebek is, amelyeket ama’ kimondhatatlan szerencsétlenség a’ két fővárosnak örökségül hagyott, hamarabb befognak gyógyítani, közülünk mindenki a’ legnagyobb készséggel elfogadja az ajánlott kötelezést. E’ szerint az alulírt biztosság’ keletkezése csupán emberi s’ tiszta hazafiai tekinteten alapult s’ ennél fogva már azért is méltó számot tarthatott a’ közbizodalom megnyerésére.”

A beadvány szerint az engedelmnyerő Szitányi Ullmann Mór 1839. május 18-án ruházta át a részvénytársaságra a vállalatra szerzett jogait és július 11-én a biztosság, „ő felsége lábaihoz borult, hogy a magyar középponti vasut-vállalat mindazon jogokban és kedvezményekben részesítették, amelyekkel efféle műipari vállalatoknak minden eddigi társasági egyesületei birtanak.”

A pozsony vármegyéhez intézett beadvány egyik melléklete Ullmann Mór (családjának tagjai ma is előkelő szerepet játszanak közéletünkben) az első magyar vasut létesítésének érdeme és elmondhatjuk, hogy a mi számunkra ő találta föl a vasutat. Pedig sok támadásnak, sok gyanúsításnak volt kitéve különösen akkor, midőn az első kísérletektől vagyonilag szinte a tönk szélére jutva, megalapította a „Magyarországi Középponti Vasut-Társaságot”, hogy annak a keretén belül biztosítsa hazafiak célját. Oly férfiak, mint gróf Pálffy, Ferdinánd Lipót, Myrbach Károly, gróf Sándor Mór és gróf Sztáray Albert voltak e vasut-társaság „biztosság”-nak tagjai és ezek kéri 1839. decz. 30-án Pozsony vármegyét a szóban forgó vállalat támogatására. Beadványukban egy helyen így irnak:

„Ha azon okok, amelyek Szitányi Ullmann Mór urat vezérlék, már magukban tekintve minden igaz hazafit a’ szóban forgó vállalatbani részvételre buzdítottak: még inkább azon körülményben feküdt egy még hatalmasabb felhívás, hogy éppen akkor, midőn az alulírottak, Báro Rothschild ur által a’ magyar középponti vasut-vállalatnak még most is fennálló ideigl. társasági választmányába belépésre meghivattak, midőn a veszélyteljes Dunaáradás különösen Pest és Buda kereskedővárosokban hallatlan és következménydus pusztításokat tett, azon teljes meggyőződésnél fogva, hogy a’ szándéklott vállalat hatalmas emeltyüt nyújtand a’ nemzeti műipar’ s a’ kereskedés’ magasabb felvirágzására, s ezáltal azon fájdalmas sebek is, amelyeket ama’ kimondhatatlan szerencsétlenség a’ két fővárosnak örökségül hagyott, hamarabb befognak gyógyítani, közülünk mindenki a’ legnagyobb készséggel elfogadja az ajánlott kötelezést. E’ szerint az alulírt biztosság’ keletkezése csupán emberi s’ tiszta hazafiai tekinteten alapult s’ ennél fogva már azért is méltó számot tarthatott a’ közbizodalom megnyerésére.”

Rothschild kérelme tehát az, hogy a kancellár ne adjon hitelt, a szándékosan elterjesztett ártalmas híreknek, hanem támogassa a vállalatot és egyuttal odamunkálkodjék, hogy a két vasut egyesítése végett megadassék a legfelsőbb engedelem a Pozsonytól a Morva-vízéig vezetendő szárnyvasutra.

Ily előzmények után került a középponti vasut ügye a magyar királyi helytartótanács elé, amely az alakuló vasutat az 1836. XXV. törvénycikkben megszabott kedvezményekről biztosította. A nyolcz millió forint építési tőke beszereztetett — azért csak ennyi, mert a Pesttől Pozsonyig tervezett vasutat eleinte lóvontatásra akarták építeni — de időközben újabb nehézségek merültek föl, úgy-hogy csak hét év múlva 1846. július 15-én volt megnyitható a Duna-balparti vasut első része, a pest-váci vonal, amely több gazdát cserélve, utóbb, mint külön vasutársaság megszűnik és beleolvad egészen az osztrák államvasut, majd a Magyar Államvasutak hálózatába.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: Balázs József.

Sz. 2523—896

tkvi szhoz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A tekei kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Popa Bukur végrehajtónak Rusz Danila a cziri s társa végrehajtást szenvedő elleni 63 frt 70 kr. tőkekövetelés és járulécai iránti végrehajtási ügyében a kolozsvári kir. törvényszék (a tekei kir. jbiróság) területén levő Mező-Ujlak községében fekvő a m.-ujlaki

88 tkv. A I. 11 r. 1201 hrsz. becsára	58 frt	utóajánlati ára	6 frt 38 kr.
28 rd. 2856 hrsz. becsára	12 frt	" "	1 frt 32 kr.
22 rd. 2491 hrsz. "	17 frt	" "	22 frt — kr.
és időközben a 357 tkvbe átvitt A † 1 r. 1370 hrsz. becsára	27 frt	" "	2 frt 97 kr.
2 rd. 1883 hrsz. becsára	29 frt	" "	3 frt 19 kr.
a 358 tkv. A † 1 r. 337, 338 hrsz. becsára	91 frt	" "	5 frt 50 kr.
2 rd. 2016 hrsz. becsára	7 frt	" "	11 frt — kr.
3 rd. 2150 hrsz. becsára	17 frt	" "	1 frt 87 kr.
359 tkv. A † 1 r. 835, 848, 849, 850 hrsz. becsára	61 frt	" "	6 frt 71 kr.
361 tkv. A † 1 r. 48 hrsz. becsára	16 frt	" "	1 frt 76 kr.
2 rd. 1134 hrsz. becsára	14 frt	" "	1 frt 50 kr.
3 rd. 1886 hrsz. becsára	80 frt	" "	8 frt 80 kr.
360 tkv. A † 1 r. 46 hrsz. becsára	16 frt	" "	1 frt 76 kr.
2 rd. 71, 72 hrsz. becsára	101 frt	" "	11 frt 11 kr.
3 rd. 1011, 1012 hrsz. becsára	71 frt	" "	7 frt 84 kr.
4 rd. 2170, 2171 hrsz. becsára	21 frt	" "	24 frt 31 kr.
6 rd. 2591 hrsz. becsára	9 frt	" "	1 frt 10 kr.
356 tkv. A † 1 rd. 487 hrsz. becsára	22 frt	" "	2 frt 42 kr.
2 rd. 772 hrsz. becsára	11 frt	" "	1 frt 21 kr.
3 rd. 832, 833, 863, 864, 865 hrsz. becsára	63 frt	" "	6 frt 93 kr.
4 rd. 1362 hrsz. becsára	27 frt	" "	2 frt 97 kr.
5 rd. 1425 hrsz. becsára	51 frt	" "	5 frt 61 kr.
6 rd. 1845 hrsz. becsára	20 frt	" "	2 frt 20 kr.
7 rd. 2234 hrsz. becsára	30 frt	" "	39 frt 60 kr.

az árverést ezzel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1896 évi augusztus hó 26-ik napján délelőtti 9 órakor Mező-Ujlak községében a helyszínen megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kell igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Tekén, 1896 évi július hó 9-ik napján.

A tekei kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Bran Jenő, kir. aljbíró.

HIRDETÉSEK.

A t. közönség becses tudomására adjuk, hogy beszterczei fiókunkat f. hó 12-én megnyitottuk.
Fiókiroda: Fötér (Kollmann és Keresztes czégnél).
Egyesületi orvos: Dr. Barta József ur (lakik: Fa-utca 10. sz.; rendel reggel 7—9, délután 2—4 óráig)
Gyógyszertárak: Besztercze összes gyógyszertárai. Tagok a fiókirodában folyton felvétetnek.

„Báro Hirsch Mór.”

Hirdetéseket
elfogad és a
legjutányosabban
számít a
„BESZTERCZE”
kiadóhivatala.